

nıstay Birinci Başkanlığına başvurusu, Birinci Başkanlıkça da 521 sayılı Danıştay Kanununun 46 ncı maddesine göre işin İçtihatları Birleştirme Kuruluna sevk edilmesine üzerine; Başkanun Sözcüsünün düşüncesi, raporör üyenin raporu ve konu ile ilgili mevzuat, İçtihatları Birleştirme Kurulunca incelenerek gereği görüldü :

1 — Sekizinci Dairenin 10/12/1963 gün ve esas 1963/7586, karar 1963/10408 sayılı kararında :

«Davalı idarece yapılan inceleme neticesinde, otomatik rulet makinalarının kullanılmasının hiçbir maharet, mümarese ve teknik bilgiyi icabettirecek mahiyette olmadığı; aletle oynanan oyundan hasıl olan kâr ve zararın baht ve talihe terkedilmiş olduğu, kahvehane ve eğlence yerlerinde kullanılmakta olan bu aletlerle daha ziyade tahsil çağındaki gençlerin oyun oynadıkları; oyunda bir tarafın alet sahibi, diğer tarafın aletle oynayan olması itibarıyla daima çift taraflı kazanç ve kayıp söz konusu olduğu; mahiyeti bakımından oyunun Türk Ceza Kanununun 569 uncu maddesinde yazılı kumar tarifinin kapsamına girdiği tesbit olunarak adı geçen oyun aletinin kullanılmasının men'ine karar verildiği incelenen dâva dosyasından anlaşılmaktadır.

İstanbul Dördüncü Sulh Ceza Mahkemesinin kesinleşen 26/4/1962 tarih ve 254 sayılı Kararı ile de söz konusu aletlerin kumar aleti niteliğini taşıdığı hükmüne bağlandığına göre, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ile Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun vermiş olduğu yetkiye dayanarak alınan dâva konusu kararda mevzuata aykırılık bulunmadığından dâvanın reddine» denilmek;

2 — Sekizinci Dairece aynı oyun makinaları konusunda verilen 24/11/1964 gün, esas 1964/2216, karar 1964/8122 ve aynı tarih esas 1964/2224, karar 1964/8121 sayılı kararlarda da :

«İdarenin, 2559 sayılı Yasanın sekizinci maddesine göre kapatılacak (Bu olayda oynatılması menedilecek aletleri) yerleri, suç unsuru mevcutsa adli yargı yerine vermeğe aksi takdirde üç ay müddetle kapatma yetkisi vardır.

Dâva konusu olayda, suç aleti olarak oynatılması menedilen aletlerin kumar aleti olmadığı bilirkişi raporlarından ve dâvacının Ankara Dördüncü Sulh Ceza Mahkemesinden aldığı kesinleşmiş beraat kararının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bu sebeple, iptali istenen dâva konusu İçişleri Bakanlığı kararının mesnedi ortadan kalktığı gibi, yerine getirilme yeteneği de kalmadığından iptaline karar verilmek suretiyle oyun makinalarının kumar aleti olup olmadıkları hususunda iki aykırı hüküm tesis edilmiş bulunmaktadır.

Türk Ceza Kanununun 569 uncu maddesine göre, bu Kanunun uygulanmasında kumar, kazanç kasdiyle icra kılınıp kâr ve zarar baht ve talihe bağlı bulunan oyunlardır. Otomatik oyun makinaları hakkında mevzuatımızda ayrıca bir hükme yer verilmediğine göre, bu aletlerin niteliğinin Türk Ceza Kanunu hükümleri dairesinde tâyni zaruridir.

Oyun makinaları için düzenlenen bir kısım bilirkişi raporlarında, bu oyunlarda kazanç kastı güdülmeyeceği; oyunun sonucunun şans kadar şahsi kabiliyet ve maharete de bağlı olduğu belirtilmekte ise de; makina atılan para, bir oyunun devam süresi, oynayanın elde edebileceği azami kazanç ve makina sahibi için günlük hasıla gözönünde tutulunca tarafların kazanç kastı gütmeyecekleri söylenemeyeceği gibi; karşı görüş olarak, otomatik rulet makinalarının her geçidinde, oyun oynayan şahısların mümarese maharet ve teknik bilgilerinin oyunun sonucu üzerinde hiç bir etkisi olmadığı ve aynı şekilde vâkı harici müdahalelerin farklı sonuçlar verdiği; böylece kazanç veya kaybın tamamen baht ve talihe bağlı olduğunun makinalar üzerinde yapılan uygulamalarda anlaşıldığını açıklayan bilirkişi raporları da mevcuttur.

Diğer taraftan ceza mahkemelerinin, bu oyun makinalarını çalıştıranlar hakkında Türk Ceza Kanununun 567' ve mütaakip maddelerine göre kumar oynatmaktan hükümlülüğe ve aletlerin de zor alınma dair verdikleri mütaaddit kararın Yargıtay'ca onandığı anlaşılmakta; bu arada Danıştay Sekizinci Dairesinin 1964/2216 ve 1964/2224 esas sayılı kararlarında bahse konu ettiği, Ankara Dördüncü Sulh Ceza Mahkemesinin, bu makinaların kumar aleti olmadığına ve sahiplerinin kumar oynatmaktan beraatlarına dair kararları için de Adalet Bakanlığının yazılı emirle bozma talebi üzerine Yargıtay İkinci Ceza Dairesi, 12/5/1966 gün 200/2706 sayılı ve aynı gün 272/2707 sayılı ilâmlarında : «Her ne kadar gerektiği anda düğmelerine basarak müdahale edilmek suretiyle suç aleti royal rulet makinalarında neticeyi değiştirebilmek imkânının da bulunduğu söz edilerek, mümarese ve maharetin oyunda âmil olduğu cihetle kâr ve zararın baht ve talihe ilgili bulunmayacağından bu makinaların kumar aleti sayılamayacaklarına bazı bilirkişi mütalâalarında yer verilmişse de; dosya mündeceratından ve bu konuda zıt görüş taşıyan diğer bilirkişi düşüncelerinin de genel olarak incelenmesinden,

bahsedilen müdahalenin sadece mümarese ve maharete mütevakkıf olmayarak, çok kimselerin sahip olamayacağı derecede üstün refleks ve hareket kabiliyetlerinin vücudunu gerektirdiği anlaşılmış itibarıyla bu hal Türk Ceza Kanununun 569 uncu maddesinin kastettiği mânada oyunu baht ve talihten tecrit edecek bir mahiyet göstermediğinden makinaların kumar aleti olarak kabulü gerekmekte» olduğu gerekçesi ile, makinalar hakkındaki mahalli mahkeme görüşüne katılmadığını açıkça ifade etmiş bulunmaktadır.

SONUÇ : Bilirkişi raporları ile Danıştay ve Yargıtay kararlarının bir arada mütalâası sonunda, otomatik oyun makinalarının oynatılmasında kazanç kastı bulunduğu; oynayanların mümarese, maharet veya teknik bilgilerinin sonuç üzerinde rolü olmayıp, kâr ve zararın baht ve talihe bağlı kaldığı ve oyunun Türk Ceza Kanununun 569 uncu maddesinde yazılı kumar tarifinin kapsamına girdiği; bu itibarla 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu hükümleri dairesinde İçişleri Bakanlığınca ve idare âmirlerince kumar aleti olarak bu makinalar hakkında alınan karar ve yapılan işlemlerde kanuna uymayan bir cihet bulunmadığı snucuna varıldığından, İçtihadın Danıştay Sekizinci Dairesinin 10/12/1963 gün esas 1963/7586, karar 1963/10408 sayılı kararı dairesinde birleştirilmesine 24/6/1966 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZETİ : Açmış oldukları dâvalar sonunda emeklilik işlemleri iptal edilmiş olan personelin emekli statüsünde geçirmiş oldukları sürelerin kıdemlerinde sayılacağı hakkında Danıştay İçtihadı Birleştirme Kararı

E. No : 1965/21
K. No : 1966/7

Millî Savunma Bakanlığının, 26 Ekim 1964 tarih ve Hukuk Müşavirliği 441-5/E.64 sayılı yazısıyla; çeşitli sebeplerle emekliye çıkarılıp açmış oldukları idari dâvalar sonunda emeklilik işlemleri iptal edilen personelden yeniden göreve tâyin olunanların emekliye çıkarılmak suretiyle memuriyetle ilgilerinin kesildiği tarihte iptal kararı üzerine görev başladıkları tarih arasında emekli statüsünde geçirdikleri sürenin memur statüsünde, bilfiil vazifede geçmiş gibi kıdemlerine eklenmesi talebiyle açmış oldukları dâvalar sonunda Danıştay'ın, Beşinci Dairesince verilen 8/6/1961 gün, E: 1960-380 K: 1961 - 1668 sayılı ve 16/3/1964 gün, E: 1962 - 5398 K: 1964 - 1193 sayılı kararlarla Sekizinci Dairesince verilen 10/11/1961 gün, E: 1960 - 8352 K: 1961 - 3703 sayılı kararı arasında aykırılık olduğundan bahsile içtihadı birleştirme yolu ile bu aykırılığın çözümlenmesi için Danıştay Birinci Başkanlığına başvurulması ve Birinci Başkanlıkça da 521 sayılı Danıştay Kanununun 46 ncı maddesine göre işin İçtihatları Birleştirme Kuruluna sevk edilmesi üzerine, bahis konusu kararlar, Başkanunsözcüsünün düşüncesi, Raporör Üyenin raporu ve konu ile ilgili mevzuat İçtihatları Birleştirme Kurulunca incelendi ve gereği görüldü :

1 — Beşinci Dairenin 8/6/1961 gün ve E: 1960 - 380, K: 1961 - 1668 sayılı kararında; «dâva dosyası ile celp ve tetkik edilen dâvacıya ait sicil dosyası münderecatına nazaran 30/8/1957 tarihinde ehliyeti kabul edilerek binbaşılığa terfi ettirilmiş olan adigeçenin, bir yıllık sicil verme süresi sonunda tanzim edilen 2/9/1958 tarihli 1958 yılı sicilinde «Bnb ta birlik K. yapar; Yb. lkta Tb. K. ve Al. K. M. yapar» şeklinde müsbet sicil alınmasına göre, mezkûr tarihte kadar yetersizliği düşünülmemiş ve bu tarihten sonrada 3/11/1958 tarihinden 24/1/1959 tarihine kadar Çankırı Piyade Okulunda açılan 25 inci dönem tekamül kursuna iştirakle pekiyi derece ile mezun olduğu dosya meyanında mevcut 24/1/1959 tarihli ve bilâ sayılı yazıdan ve 1959 mali yılında da bağlı bulunduğu 8 inci Piyade Tümen Kumandanlığı tarafından, 5411 sayılı Ordu İkramiye Kanunu ve bununla ilgili nizamname hükümlerine göre eğitim ve ordu mallarına bakım hususunda ikramiye verilen subaylar arasında seçilmiş olduğu yine dosya meyanında mevcut 16/2/1960 tarih ve Op. 1891-1-60 sayılı yazıdan anlaşılmış ve dâvalı idare tarafından ileri sürülen, dâvacının muhtelif tarihlerde almış bulunduğu oda hapsi cezalarının kendisinin yetersizliğine bir delil teşkil edemeyeceğine binaen ehliyeti hususunda yukarıda zikredilen müsbet deliller muvacehesinde dâvacının yine yukarıda kesin hüküm neticeleri bildirilen 1958 yılı sicil kâğıdına, çok kısa bir zaman zarfında başka sicil âmirleri tarafından bu sicilın tamamıyla aksi mahiyette menfi sonuçlu olarak tanzim edilen 15/6/1959 tarihli sicile istinaden «yetersizlik» sebebiyle Ordu Sicil Talimatnamesinin 33 üncü maddesi delâletiyle 5434 sayılı kanunun 39 uncu maddesinin «E» fıkrası gereğince emekliye sevk edilmesi suretiyle tesis edilen muamelelerin mevzuat ve hukuk kaidelerine aykırılığı sebebiyle iptaline ve dâvacının tekrar vazifeye alınması hususu bu iptal

kararı üzerine idaresince itti haz edilecek yeni bir karara mütevakıf bulunduğu cihetle bu yoldaki talebin fiilhal tetkik kabiliyeti olmadığına ve bilfiil çalışılmayan müddet için maaş, tahsisat vesaire namı ile bir istihkak ödenmesine ve yine aynı sebeple bu sürenin fiilî hizmetten sayılmasına kanuni cevaz ve mesağ bulunamayacağına binaen dâvanın bu hususlara taallük eden kısmının reddine» ve yine aynı dairenin 16/3/1964 gün, E: 1962 - 5398 K: 1964 - 1193 sayılı kararında; «Harb Okulu Hukuk Öğretmeni iken 24/8/1960 tarihli karar ile 5434 sayılı T. C Emekli Sandığı Kanununun değişik 39 uncu maddesinin «b» fıkrasına istinaden emekliye sevk edilen dâvacı, işbu işlemin iptali hakkındaki idari dâvasını 24/11/1962 tarihinde açmıştır.

5434 sayılı kanunun değişik 39 uncu maddesinin «b» fıkrasının son bendi Anayasa Mahkemesinin 30/1/1963 gün ve 21 sayılı kararıyla iptal edilmiş olmasına göre dâvalı idarenin, bu nevi tasarrufların kati olduğu ve aleyhine kaza mercilerine başvurulamayacağı yolundaki def'i varit görülmemiştir.

Yukarıda zikredilen 39 uncu maddenin, kurumlarınca tesis olunan emeklilik kararları aleyhine hiç bir surette kaza mercilerine başvurulamayacağı yolundaki hükmü Anayasa Mahkemesinin, 11/3/1963 günlü ve 11352 sayılı Resmî Gazete'de neşredilen, 30/1/1963 tarih ve 21 sayılı kararıyla iptal edilmiş bulunduğu ve Danıştaya dâva açma hakkı da 11/3/1963 tarihinden itibaren doğduğu ve dâva henüz karara bağlanmadığı cihetle hâdisede süre aşımı da bulunmamaktadır.

Diğer taraftan Anayasa'nın 152 nci maddesinin 3 üncü fıkrasında, «iptal kararı geriye yürümez» denilmektedir. Bu hüküm ile, iptal kararından evvel idarece tesis olunmuş işlemler sonunda üçüncü şahıslar için husule gelen subjektif hakların ihlâline mani olunarak âmme intizamının korunması maksadının istihdaf edildiği aşıkârdır Kurucu Meclis Anayasa Komisyonunun mucip sebepler mazbatası da bu görüşü teyit etmektedir. 152 nci maddenin 3 üncü fıkrasındaki hüküm mutlak mana da kabul edildiği takdirde, Anayasa'ya aykırı bir kanuna müsteniden tesis kılınan tasarruflar daima ve tabii olarak iptal kararına tekkadüm edeceği için, verilecek iptal kararı dâvacının hukukuna sırayet edemeyecek ve binnetice iptal kararı hukuki neticeden yoksun kalacaktır ki bu görüşü kabule imkân yoktur. Bu itibarla Anayasa'nın 152 nci maddesinin son fıkrası hükmünü ancak müktesep hakları mahfuz tutmaya mâtufl olarak kabul etmek iktiza eder. Bu bakımlardan 5434 sayılı kanunun 39 uncu maddesinin B fıkrasına göre 24/8/1960 tarihinde tesis olunan ihtilâf konusu emeklilik tasarrufunun Danıştay'da incelenmesine mani bir husus kalmamıştır.

5434 sayılı kanunun 40 ncı maddesinde (İştirakçi veya tevdiatçıların vazifeleriyle ilğilerinin kesilmesini gerektiren yaş haddi 65 yaşını doldurdıkları tarihtir.) demek suretiyle, umumiyet itibariyle, memurların bu yaşa kadar hizmet edebilecekleri açıklandıktan sonra aynı maddenin (...hizmet müddetleri ne olursa olsun 60 yaşını dolduranlar hakkında da kurumlarınca yaş haddi uygulanabilir.) hükmü ile idarenin 60 yaşını dolduran memurlar hakkında, hizmet müddetine bakılmadan, yaş haddinin uygulanabileceği tasrih edilmiştir.

Yaş hadlerinden başka, adı geçen kanunun 39 uncu maddesinin muhtelif fıkra ve bentlerinde, muayyen hizmet müddetlerini dolduranların istekleriyle askerî şahıslardan gayrı memurların da tüzüğüne göre sicilleri üzerine re'sen emekliye sevkleri hüküm altına alınmış ve maddenin «b» fıkrası ile de bunlardan ayrı olarak, diğer fıkralarda emekliye sevk icabettiren haller dışında, 30 hizmet yılını tamamlamış olanların kurumlarınca (Lüzum) görüldüğünde re'sen emekliye sevk edilebilecekleri hükmü yer almıştır.

39 uncu maddenin «b» fıkrası ile idareye tanınmış olan takdir yetkisinin hizmetin icabettirdiği lüzum unsuru ile takyit edilmiş bulunması, bu yetkinin idareye mutlak olarak tanınmamış olduğunu açıkça göstermektedir. 39 uncu maddenin «b» fıkrasındaki (Lüzum) unsurunun tâyin ve tesbitinde, maddenin diğer fıkralarında emekliye sevk icabettiren hususların dışında sebepler aramak gerekir. Bu sebeplerin başlıca memurun bedeni kudret ve kabiliyet ve fikri takatsızlıklar bakımından görevini lâyıkıyla ve muntazaman ifa edememesi dolayısıyla aksayan ve başarılarmayan ve binnetice iyi yürümeyen âmme hizmetinin muktedir ve daha verimli ellere tevdiini temin etmek ve hizmetin ifasında lüzumsuz yere kadroların kabarmasına imkân vermemek gibi hususlar olması lâzım gelir.

Dâvalı idare, dâvacının işini lâyıkıyla yapamıyacak surette bedeni ve fikri kabiliyetten mahrum olduğuna dair herhangi bir vesika ibraz etmemiş ve âmme hizmetinin aksadığına dair sebep de ileri sürmemiş olduğu gibi dâvacının görevinin ehli bulunduğu ara kararı ile celp ve tetkik olunan dâvacıya ait sicil ve şahsi işlem dosyasının tetkikinden anlaşılmakta ve ara kararı ile emekliye sevkine ait lüzumun neden iba-

ret bulunduğu sorulmasına rağmen dâvalı idare; kendisinin sadece, 5434 sayılı kanunun 39 uncu maddesinin «b» fıkrası gereğince emekliye sevk olundugundan bahsetmek suretiyle binnetice re'sen emekliye sevkinde yukarıda izah olundugu veçhile mevcudiyeti gereken bir lüzumun bulunmadığını kabul eylemiş bulunmaktadır

Bu sebeplere binaen maksat yönünden kanun hükümlerine aykırı olarak dâvacı hakkında tesis edilen re'sen emekliye sevk tasarrufunun iptaline ve dâvacının yeniden vazifeye alınması hususu bu iptal kararı üzerine idaresince itti haz olunacak yeni bir karara mütevakıf olduğundan bu yoldaki talebin fiilhal tetkik kabiliyeti olmadığına ve muailleyhin 1960 yılında emekliye sevk edilmesinden sonra geçirdiği müddet memuriyette geçmiş bir hizmet müddeti olmamasına göre barem ve emeklilik mevzuatı muvacehesinde bu müddetin terfi kıdem ve emeklilik müddetlerine sayılması mümkün bulunmadığından bu yoldaki talebin ve cereyanı hale göre idareye ağır bir hizmet kusuru atfedilemeyeceği cihetle tazminata müteallik talebin de vârit görülmemesine binaen dâvanın mezkûr hususlara taallük eden kısmının reddine» denilmiştir;

2 — Sekizinci Dairece verilen 10/11/1961 gün, E: 1960 - 8352 K: 1961 - 3703 sayılı kararla; «Danıştay Beşinci Dairesince verilen 28/9/1956 tarih ve 2322 sayılı karar ile dâvacı hakkında tesis olunan emeklilik muamelesinin iptal edildiğinin anlaşılmasına ve işbu iptal hükmü de makable şâmil ve mütevecchil bulunduğu muamelenin vaki olmamış telâkki edilmesini icap ettirdiği, idare hukukunun umumî prensipleri iktizasından olmasına binaen, dâvacının emekliye sevk tarihi ile bu muamelenin iptali kararından sonra tekrar vazifeye başladığı tarih arasında geçen müddetin rütbesine ait terfi müddetinde nazara alınması gerektiğinden ve celbolunan sicil dosyası münderecatından dâvacının diğer terfi şartlarını da haiz bulunduğu anlaşıldığından 30/8/1957 tarihinden muteber olmak üzere binbaşılığa terfi ettirilmesi icabederken hilâfına müttehaz muamelenin mevzuata aykırılığı sebebiyle iptaline ve mezkûr tarihten itibaren noksan tediy edilmiş maaş farklarının tazminat olarak ödenmesine» karar verilmiştir

Sekizinci Dairenin kararı yukarıda görüldüğü üzere iki hüküm ihtiva etmektedir.

- a - Emekli statüsünde geçen sürenin kıdemden sayılması,
- b - Ayrıca terfi şartlarını da haiz olan dâvacının terfiinin yapılması.

Beşinci Daire kararıyla Sekizinci Daire kararı arasında mübayin olan husus, sadece emekli statüsünde geçen sürenin kıdemden sayılıp sayılmayacağına taallük etmesi itibariyle, birleştirilecek içtihadın yalnız kararların buna müteallik hükümlerine inhisar etmesi gerekir.

Iptal kararlarının, kanunen belli çeşitli sebepler muvacehesinde idari tasarrufu yapıldığı tarihe kadar ortadan kaldıracığı için geçmişe şâmil olduğu idare hukukunun umumî prensiplerindendir.

Bu itibarla iptal dâvasına konu olan idari bir işlem ve kararın Danıştayca iptal edildiği tarihten değil idarece verildiği andan itibaren ortadan kalkmış sayılması gerekeceğine binaen emeklilik işlemleri iptal edilen personelin emekliye çıkarıldıkları tarihle iptal kararı üzerine yeniden vazifeye başladıkları tarih arasında geçen sürenin kıdemlerinde nazara alınması gerektiğinden içtihadın Sekizinci Dairenin 10/11/1961 tarih ve E: 1960 - 8352 K: 1961 - 3703 sayılı kararının kıdeme taallük eden hükmü veçhile birleştirilmesine 9/7/1966 gününde oy çokluğu ile karar verildi.

AZLIK OYU

Iptal kararlarının makable şâmil olduğu yolundaki idare hukuku prensibinin, hukuki ve kanuni sarahat ve imkânsızlıklar karşısında uygulanamayacağı yine idare hukuku esaslarından olmasına binaen kanunda hüküm bulunan hallerde kanunu uygulamak zaruridir.

İçtihadı birleştirme kararının konusu da bu istisnai hâdiselerden birini ve en mühimini teşkil etmektedir.

Diğer taraftan Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının 132 nci maddesinde, hâkimlerin Anayasa'ya, kanuna, hukuka ve vicdanî kanaatlarına göre hüküm verecekleri belirtilmiştir. Binaenaleyh Anayasamızın sırasıyla koyduğu bu esaslara göre kanunda hüküm varken bunun ihmal edilip hukuk prensiplerinin uygulanması Anayasa'ya aykırı olur.

İçtihadı birleştirme kararının konusu ile ilgili mevzuata gelince : 4273 sayılı Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanununun 3 üncü maddesiyle subayların terfileri için iki şart konulmuştur. Bu şartlardan biri kıdem, diğeri ehliyetdir.

Aynı kanunun 5611 sayılı kanunla değişik 10 ve 6743 sayılı kanunla değişik 11 inci maddeleri her rütbede ve kıta hizmetinde fiilen geçiril-

mesi mecburi en az süreyi tesbit etmiş ve kanunun 18 inci maddesi de ehliyet için gerekli şartları belirtmiştir.

3656 sayılı Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair Kanunun 4598 sayılı kanunla değişik 7 nci maddesi, yukarı dereceye terfi için en az üç sene bir derecede bulunmuş ve bu kadar müddet o derece maaşını fiilen almış ve üst dereceye terfi ehliyet kazanmış olmayı şart koymuş ve ehliyetin tesbitinde aranacak şartları da açıklamıştır.

Bu maddelerden açıkça anlaşılacağı üzere kıdem hakkı bilfiil vazife yapmakla kazanılabileceğinden memuriyetle ilgileri kesilmiş bulunanların emekli statüsünde geçirmiş oldukları sürelerin kıdemlerine sayılması kanunen mümkün bulunmamaktadır.

Kaldiki emekliye sevk tasarrufu asker ve sivil personeli dahil olduğu statüden çıkaran bir şart tasarruf olup ilgilileri emekli statüsüne dahil eder. Kıdem hükümleri ise memur ve subay statülerinde yer almış

olduğundan bu statülerden ayrılan kimselerin emekli olarak geçirmiş bulundukları süreleri kıdemlerinden saymak idare hukuku esasları bakımından da isabetsiz olur.

Diğer taraftan 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 31 inci maddesi, emeklilik fiili hizmet süresini iştirakçi ve tevdiatçının tam kesenek vermek suretiyle geçirdiği müddet olarak tarif ettiğine ve emekli statüsündeki personel emekli aidatı ödeyecek personelden olmadığına göre bahis konusu sürenin ayrıca emeklilik kıdeminden de sayılmasına kanuni imkân olamayacaktır.

Bu sebeplerle emeklilik işlemleri iptal edilmiş olan personelin emekli statüsünde geçirmiş oldukları sürelerin kıdemlerine eklenmesi kanuna aykırı görüldüğü ve bu konuda verilecek iptal kararlarının kanunun açık hükümleri karşısında ancak tazminat hakkı doğuracağı kanısıyla çokluk kararına karşıyız ve içtihadın Beşinci Daire kararlarına göre birleştirilmesinin kanuna uygun olacağına inanıyoruz.

GENELGE

Ticaret Bakanlığundan :

Dışticaret İşlerine Dair Sirküler

İthalât : (66/42)

4 Temmuz 1966 tarihli 12339 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1966 yılı İkinci Altı Aylık Tahsisli İthal Malları Listesinin 391 sıra nu-

marasında yer alan «yalnız kamyon, kamyonet, (Minibüs, Station Wagon, pikap, panel, arazi binek, otobüs şasisi ve çekicileri dâhil) montajı için ithali lüzumlu maddeler (Madeni ve ahşap kasalar hariç)» kotasının ibaresi «yalnız kamyon, kamyonet, minibüs, arazi binek ve çekici tablalı (5'th Wheel) treyler çekicileri montajı için ithali lüzumlu maddeler (Madeni ve ahşap kasalar hariç) (Yalnız Montaj Sanayii Talimatı Bölüm III, madde : 1 gereğince imali için müsaade alınmış bulunan marka ve neville için)» şeklinde değiştirilmiştir.

TEBLİĞ

Maliye Bakanlığundan :

Türk Parası Kıymetini Koruma hakkında 17 sayılı karara ilişkin tebliğ

İthalât : Seri VII

Bedelsiz : No : 30

Seri III No : 3 bedelsiz ithalât tebliğinin 22, 23, 24, 25, 26, 30, 31 ve 33 üncü maddelerine aşağıdaki değişiklik ve ilâveler yapılmıştır.

Madde 1 — Tebliğin birinci fıkrasındaki «Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı firma, müessese ve mütaahhitliklerin» ibaresinden sonra «Yeni tesis kurmak veya mevcut tesislerini tevsi etmek ve yenilemek maksatları dışında,» ibaresi eklenmiş, aynı fıkranın sonundaki «Taahhütname alınmak suretiyle izin verilir» ibaresi «Taahhütname alınmak ve 24 üncü madde esaslarına uyulmak şartıyla izin verilebilir» şeklinde düzeltilmiştir.

Madde 2 — Tebliğin 23 üncü maddesinin başlangıç kısmı «Yabancı sermayenin iştirakiyle Türk kanunlarına göre kurulan şirketlere haricteki ortak veya ortakları tarafından gönderilecek» şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 3 — Tebliğin 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

22 ve 23 üncü maddeler gereğince yapılacak bedelsiz ithal taleplerinden yıllık tutarı : 100.000,— lirayı geçmeyenler kambyo müdürlüklerince, bu haddi aşanlar Maliye Bakanlığınca tetkik ve intaç olunur. Ancak, bu husustaki müracaatların, malların gümrüklere getirilmesinden önce yapılması lazımdır.

Bedelsiz ithal taleplerinin takibi bakımından firma ve müesseseler, yapacakları müracaatlarda o yıl içersinde kendilerine verilen bedelsiz ithal müsaadeleri yekûnunu ve her bedelsiz ithal izni ile yurda fiilen ithal ettikleri malların cins ve miktarını, ithalâtın yapıldığı memleketi de belirterek, bir liste halinde beyan ederler.

Yukardaki maddelerde yazılı hususların tevsi için lüzumlu görülecek vesaikın ibrazı istenebilir.

Madde 4 — Tebliğin 25 ve 26 ncı maddelerinde bedelsiz ithal izni vermeye yetkili merci olarak zikredilen «gümrük başmüdürlükleri ve

müstakıl gümrük müdürlükleri», «kambyo müdürlükleri» olarak değiştirilmiştir.

Madde 5 — Tebliğin 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A — 5383 sayılı Gümrük Kanununun 18 inci maddesi gereğince diplomasi muafıklarından faydalanan hakiki ve hükmi şahıslar tarafından zat ve aile ihtiyacında kullanılmak üzere muafen yurda sokulmuş olan otomobil ve benzeri nakil vasıtaları ile mal ve eşyaların, muafiyeti haiz olan diğer hakiki ve hükmi şahıslara satılması, devir, rehin, hibe ve temlik edilmesi ve bunların istifadelerine bırakılması serbesttir.

Ancak, bu esaslar dairesinde muafen yurda ithal edilip, gene muafiyetten faydalanan hakiki ve hükmi şahıslara satılacak, rehin, hibe, ve temlik edilecek veya başka usullerle bunların istifadelerine bırakılacak otomobil ve benzeri nakil vasıtalarının, trafik makamlarınca yeni sahipleri adına tescilli ve Gümrük ve Teken Bakanlığındaki kayıtların düzeltilmesi için bu şahısların muafiyetten istifade ettiklerinin, Dışişleri Bakanlığundan alınacak belgelerle tevsi mecburidir.

B — Münhasıran 6375 sayılı Kanunla onaylanan sözleşmelerde ve protokolda tarifi yapılan şahısların ve 6427 sayılı Kanunla tasdik olunan iki taraflı anlaşma hükümlerinden faydalanan şahısların muafen yurda ithal ettikleri otomobil ve benzeri nakil vasıtaları ile mal ve eşyaların muafiyetten istifade eden bir başka şahsa satılması, devir, rehin, hibe ve temlik edilmesi veya bunların istifadelerine bırakılması serbesttir.

Ancak, bu esaslar dairesinde muafen ithal edilip, gene muafiyetten faydalanan bir başka şahsa satılacak, rehin, hibe ve temlik edilecek veya başka usullerle bunların istifadelerine bırakılacak otomobil ve benzeri nakil vasıtalarının trafik makamlarınca yeni sahipleri adına tescil edilebilmesi için bu şahısların muafiyetten istifade ettiğinin Dışişleri Bakanlığının iş'arı üzerine Gümrük ve Tekel Bakanlığının vereceği bir belge ile tevsi mecburidir.

Madde 6 — Tebliğin 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

A — 5383 sayılı Gümrük Kanununun 18 inci maddesi gereğince diplomasi muafıklarından faydalanan hakiki ve hükmi şahısların muafen yurda soktukları otomobil ve benzeri nakil vasıtaları ile mal ve eşyaların, muafiyeti haiz olmayan hakiki ve hükmi şahıslara satılması, devir, rehin, hibe ve temlik edilmesi veya başka usullerle bunların istifadelerine bırakılması müteakabiliyet kaydıyla serbesttir.